Kuratorium Oświaty w Lublinie

KOD UCZNIA

ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z HISTORII DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM ROK SZKOLNY 2014/2015

ETAP OKRĘGOWY

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 19 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
3. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
6. Odpowiedzi zapisuj w miejscu na to przeznaczonym.
7. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za każde zadanie.
8. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.

Pracuj samodzielnie.

POWODZENIA!

Czas pracy:
90 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 40.
Do następnego etapu zakwalifikujesz się, jeżeli uzyskasz co najmniej 32 punkty.

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Liczba punktów										
Liczba punktów po weryfikacji										
Nr zadania	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**	**Razem**
Liczba punktów										
Liczba punktów po weryfikacji										

Zatwierdzam

Zadanie 1. (0-3)

Na podstawie analizy mapy i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

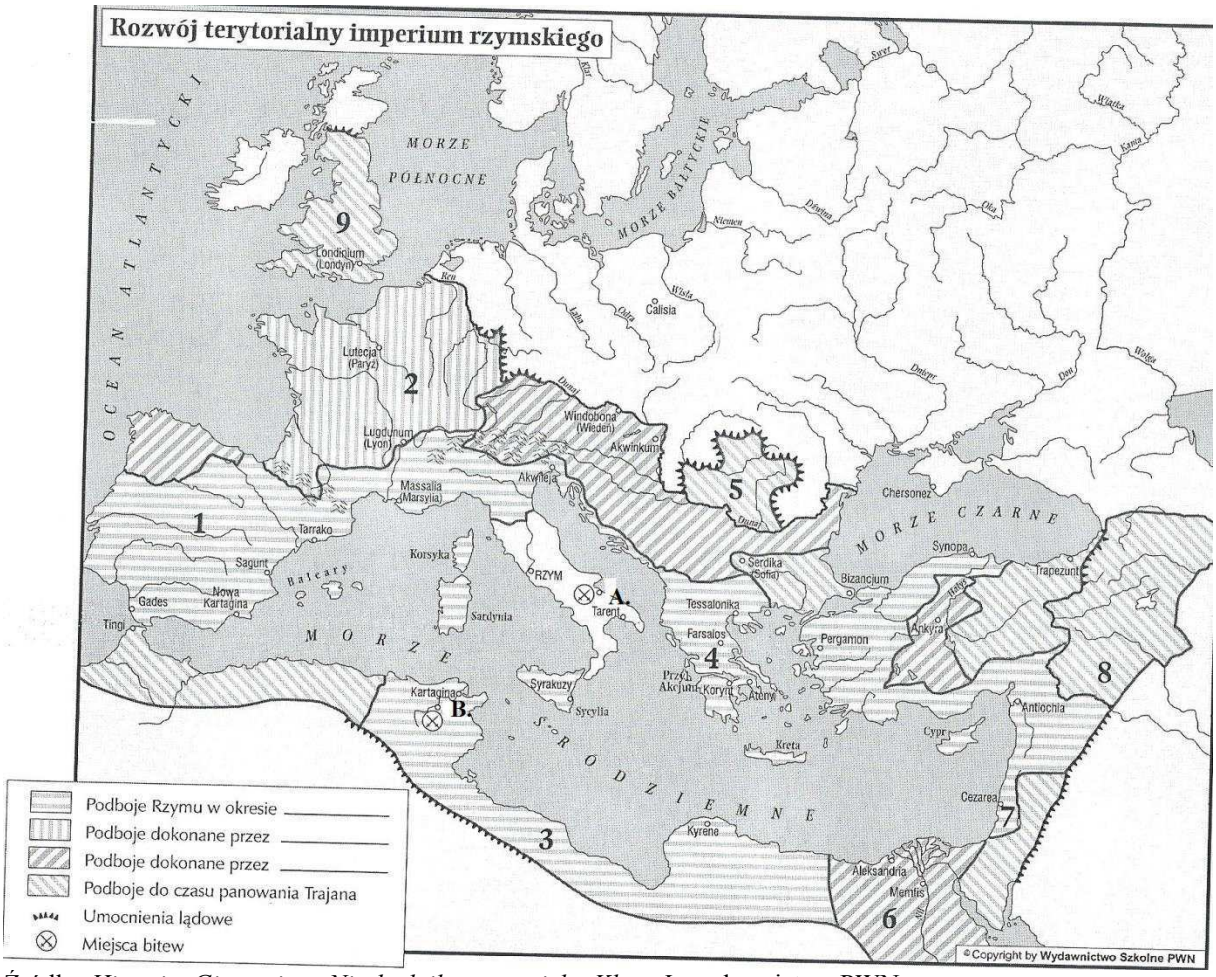

Źródło: *Historia. Gimnazjum, Niezbędnik nauczyciela. Klasa I,* wydawnictwo PWN.

I. Na mapie zaznaczono literami A i B miejsca dwóch bitew, które Rzymianie stoczyli z Kartaginą. Wpisz przy symbolach miejsce bitwy i rok, w którym została stoczona.

A - ……

B - ……

II. Do wymienionych poniżej cyfr dopisz nazwę starożytnego terytorium (obszaru).

2- ……..

6 - …….

7 - …….

Zadanie 2. (0-4)
Obejrzyj uważnie poniższą ilustrację i wykonaj związane z nią polecenia. Przeczytaj tekst źródłowy towarzyszący ilustracji, wyciągnij z niego wnioski i wykorzystaj je do odpowiedzi. Skorzystaj też z wiedzy pozaźródłowej.

Wincenty z Kielczy, Żywot (…)

Albowiem z powodu morderstwa, którego się na błogosławionym męczenniku (...) dopuścił (...), nie tylko korona spadła z jego głowy i głowy jego potomków jego, lecz i Polska sama(...) utraciła sławę i godność królestwa. (...) tak Bóg królestwo jego oddzielił i dopuścił, aby kilku naczelników nim władało i (...) królestwo to, rozdarte samo w sobie, dał na łup i poniewierkę wrogów. Lecz jak pan władzą swą boską sprawił, iż owo błogosławione ciało kapłana i męczennika bez śladu się zrosło i świętość jego znakami i cudami zaznaczyło, tak stanie się, iż przez zasługi (...) podzielone królestwo przywróci Bóg do poprzedniego stanu i umocni je sprawiedliwością i rozwagą, uwieńczy sławą i czcią.
Źródło: Historia w tekstach źródłowych. Wypisy, t. 1, oprac. T. Maresz, K. Juszczyk, Rzeszów 2000, s. 103.

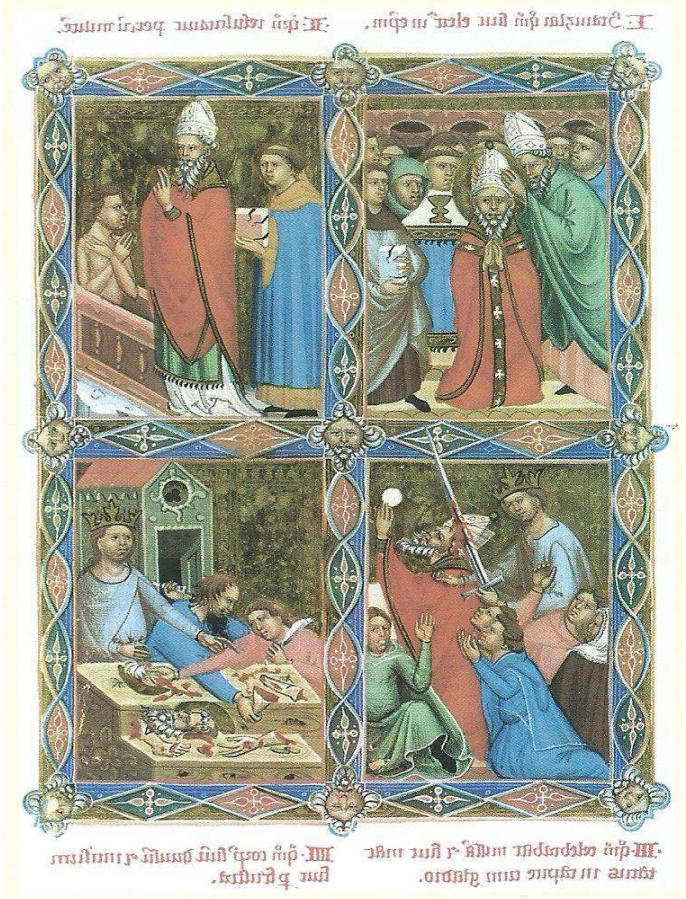

Źródło: Maresz T., Olczak E., Kubis B., *Spotkania z historią. Atlas z komentarzami źródłowymi dla gimnazjum*, WSZPWN, Warszawa 2007. Scena z *Legendarium andegaweńskiego*, str. 38.

1. Napisz, jaki święty przedstawiony jest na ilustracji.

……...

2. Napisz imię i przydomek króla przedstawionego na ilustracjach oraz podaj wiek, w którym rozegrały się przedstawione wydarzenia.

…….

3.Na podstawie ostatniej sceny ilustracji i tekstu z *Żywota* (…) oceń, jakie znaczenie w dziejach państwa polskiego przypisywano wydarzeniu zaprezentowanemu na ilustracji.

……..….

……...

……..….

…….…..

Zadanie 3. (0-1)
Uzupełnij tabelę, wykorzystując terminy podane w ramce.

Definicja	Pojęcie
1. Danina, zwykle pieniężna, świadczona przez jednego władcę innemu jako wyraz uznania zależności politycznej w zamian za pokój i opiekę .	
2.W średniowieczu ziemia wraz z osiadłymi na niej chłopami, którą senior nadawał swemu wasalowi w zamian za służbę rycerską.	
3.Forma renty feudalnej, polegająca na przymusowej pracy chłopów na rzecz pana, wykonywanej w zamian za użytkowanie gospodarstw. Na ziemiach polskich pojawiła się przed XIII w.	

trybut, pańszczyzna, inwestytura, lenno

Zadanie 4. (0-1)
Przedstaw dzieje stosunków polsko-krzyżackich, uzupełniając tabelkę brakującymi elementami (rok, władca, wydarzenie).

Rok	Władca	Wydarzenie
.....	Konrad Mazowiecki	Osadzenie Krzyżaków na ziemi chełmińskiej
1308 r.	.....	Zajęcie Pomorza Gdańskiego przez Krzyżaków.
1343 r.	Kazimierz III Wielki	.....
1409 r. - 1411 r.	.....	Wielka wojna z Zakonem Krzyżackim
1466 r.	Kazimierz Jagiellończyk	....

Zadanie 5. (0-3)
Poniżej zamieszczono ilustrację przedstawiającą jedno z najwybitniejszych dzieł sztuki średniowiecznej w Polsce. Wykonaj polecenia A; B; C.

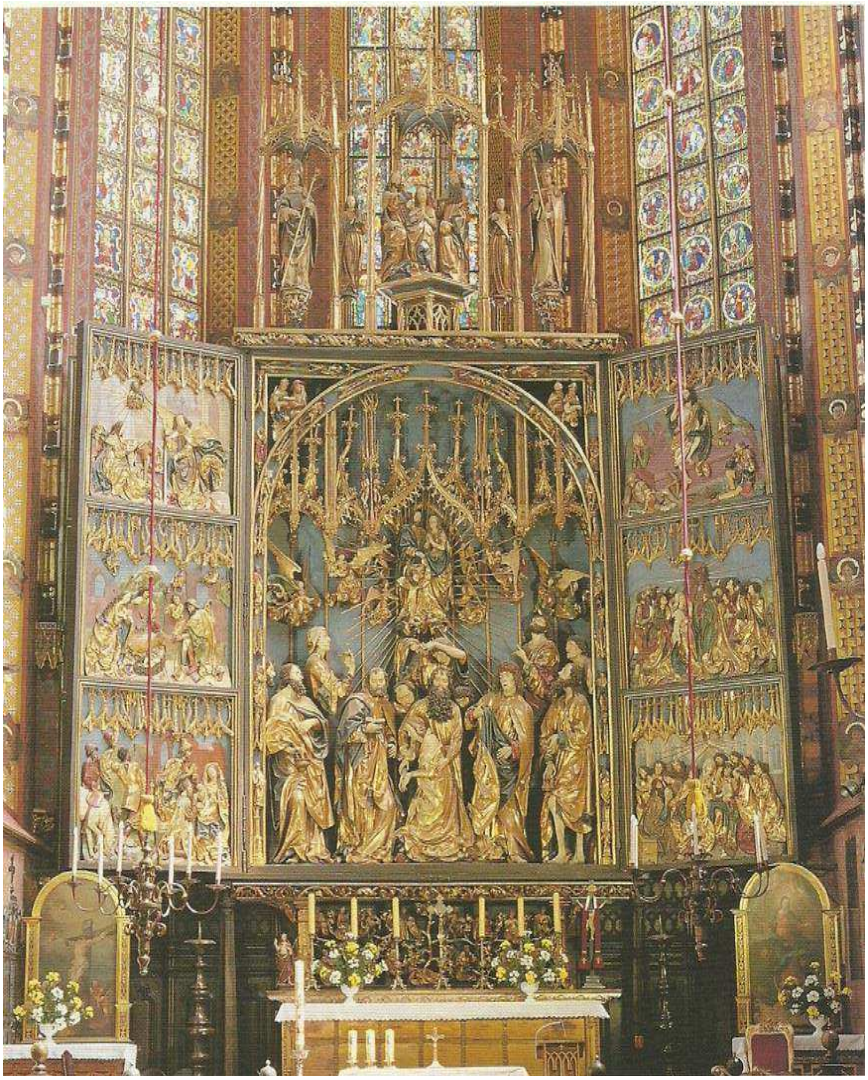

Źródło: *Polska. Dzieje ojczyste,* S. Kołodziejski, R. Marcinek, J. Polit, wyd. Kluszczyński, Kraków 2002, s. 33.

A. Kto jest autorem dzieła sztuki przedstawionego na ilustracji. Z jakiego miasta pochodził autor dzieła?

.....

B. Jaki styl reprezentuje przedstawione na ilustracji dzieło sztuki?

.....

C. Co przedstawia główna scena ołtarza? Podkreśl właściwą odpowiedź.
1. Zesłanie Ducha Świętego.
2. Ukrzyżowanie Jezusa Chrystusa.
3. Zaśnięcie Marii Panny.
4. Zwiastowanie Marii Panny.

Zadanie 6. (0-1)
Wpisz w wyznaczone miejsca nazwy renesansowych motywów dekoracyjnych wykorzystując terminy podane w ramce.

arkada, kolumna, loggia, attyka

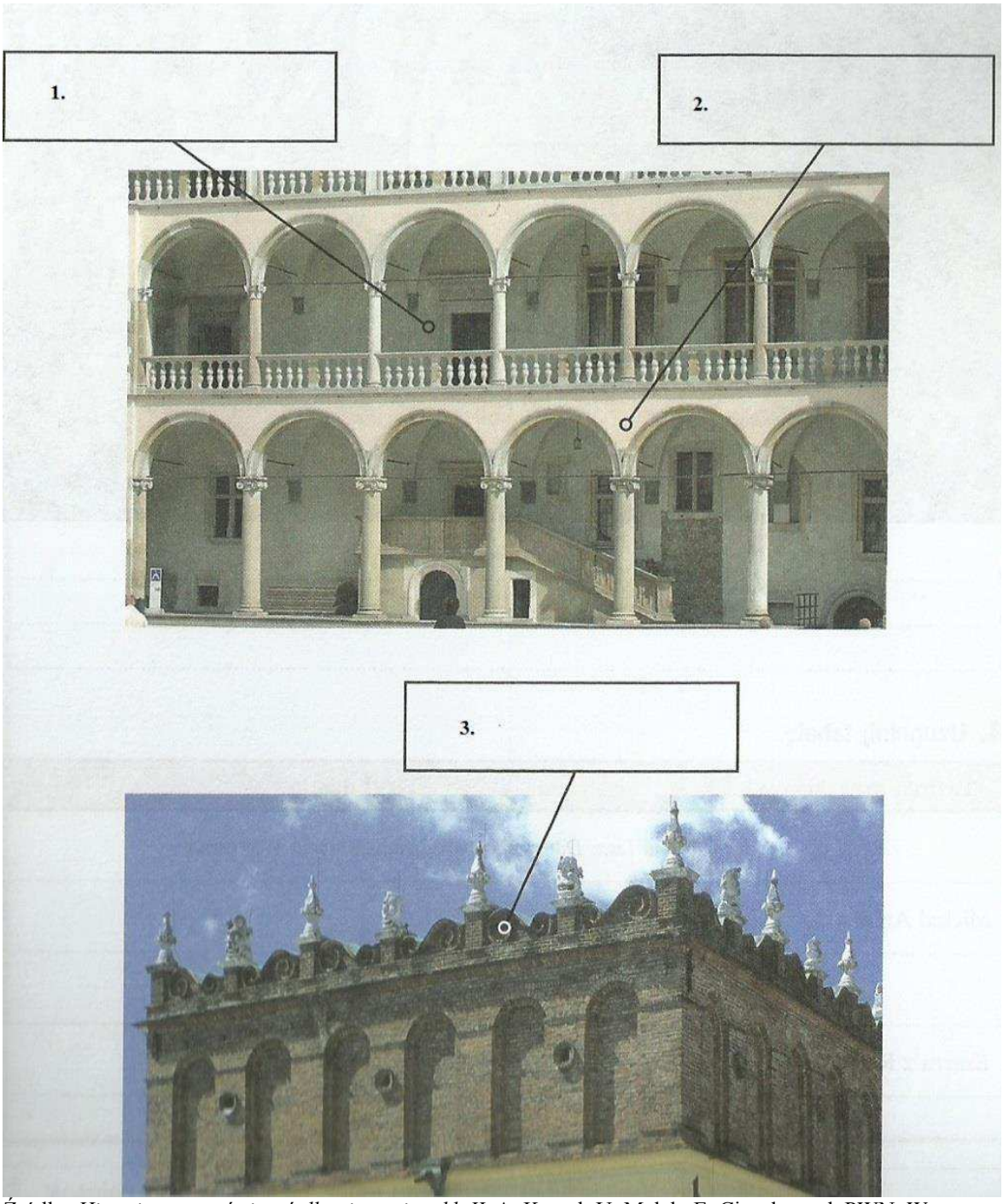

Źródło: *Historia, zeszyt ćwiczeń dla gimnazjum kl. II*, A. Kowal; U. Małek; E. Ciosek, wyd. PWN, Warszawa 2014, str. 15.

Zadanie 7. (0-1)
Spośród wymienionych wydarzeń dotyczących odkryć geograficznych zaznacz to, które chronologicznie było pierwsze i to, które było ostatnie. W tabeli obok wydarzenia pierwszego umieść cyfrę 1, a obok ostatniego cyfrę 2.

A.	układ w Tordesillas	
B.	Krzysztof Kolumb odkrywa Amerykę	
C	dotarcie do Indii przez Vasco da Gamę	
D.	dopłynięcie do przylądka Dobrej Nadziei	
E.	wyprawa Ferdynanda Magellana dookoła świata	

Zadanie 8. (0-1)
Obejrzyj ilustrację, a następnie odpowiedz na pytania.

Źródło: www.wikipedia.org

A. Przedstawiony na zdjęciu przedmiot to

a) busola.
b) astrolabium.
c) log.

B. Przedmiot przedstawiony na zdjęciu służył do

a) ustalania długości i szerokości geograficznej.
b) wskazywania północy.
c) określania prędkości statku.

Zadanie 9. (0-1)
Przyporządkuj miejscom oznaczonym cyframi 1-5 odpowiednie nazwy geograficzne.

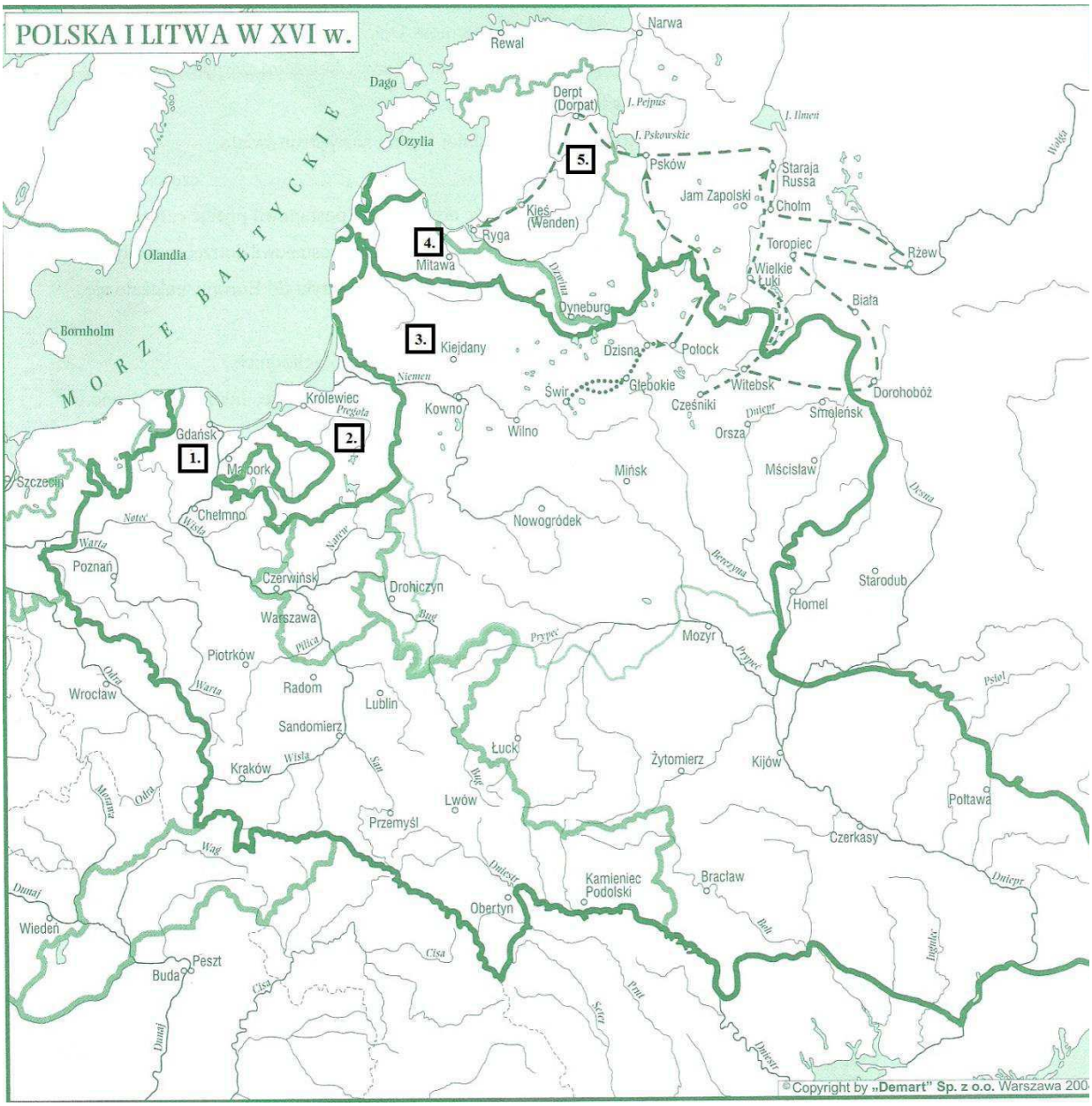

Źródło: W. Chybowski, *Historia. Gimnazjum. Zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych*, wyd. Demart, Warszawa 2004, s.33.

Prusy Książęce, Prusy Królewskie, Inflanty, Kurlandia, Żmudź

1……..

2……..

3……..

4……..

5……..

Zadanie 10. (0-2)
Przeanalizuj poniższy tekst i wykonaj polecenia.

1. W imię Pańskie, Amen. Ku wiecznej pamięci sprawy niżej opisanej. [...]

3. Iż już Korona i Wielkie Księstwo Litewskie jest jedno nierozdzielone i nieróżne ciało, a także nieróżna, ale jedna spolna Rzeczpospolita, która się ze dwu państw i narodów w jeden lud zniosła i spoiła.

4. A temu obojemu narodowi, żeby już wiecznymi czasy jedna głowa, jeden pan i jeden król spoiny rozkazował, który spolnymi głosy od Polaków i od Litwy obran, a miejsce obierania w Polszcze, a po tym na Królestwo Polskie pomazan i koronowan w Krakowie będzie, któremu obieraniu wedle przywileju Aleksandrowego niebytność której strony przeszkadzać nie ma, albowiem powinnie et ex debito [z obowiązku] rady i wszystkie stany Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego wzywane być mają [...]

7. A przy koronacyi nowego króla mają być przez króla koronowanego poprzysiężone i zaraz konfirmowane [zatwierdzone] na jednym liście i jednymi słowy na wieczne czasy prawa, przywileje i wolności poddanych wszystkich obojga narodów i państw tak złączonych.

8. Sejmy i rady tej obój naród ma zawżdy mieć spoinę koronne pod królem polskim panem swym i zasiadać tak panowie między panami osobami swemi jako posłowie między posły i radzić o spolnych potrzebach, tak na sejmie jako i bez sejmu w Polszcze i na Litwie.

Źródło :Melania Sobańska-Bondaruk, *Wiek XVI-XVII w źródłach.* Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii i studentów, Warszawa 1997.

a) Podaj nazwę powyższego dokumentu oraz rok uchwalenia.

……..

……..…

b) Podaj władcę za panowania którego został wydany ten dokument?

……

c) Podaj przyczynę podpisania powyższego dokumentu.

……..

……...…

……..

d) Wypisz na podstawie tekstu i wiedzy pozaźródłowej instytucje łączące Polskę i Litwę.

……

……

……

……

Zadanie 11. (0-2)
Na podstawie planu walk wojsk polskich w XVII wieku wpisz nazwę miejscowości oraz datę roczną poniżej pokazanej bitwy.
Źródło: *Historia Polski, Atlas Ilustrowany,* wyd. Demart, Warszawa 2014, str.97.

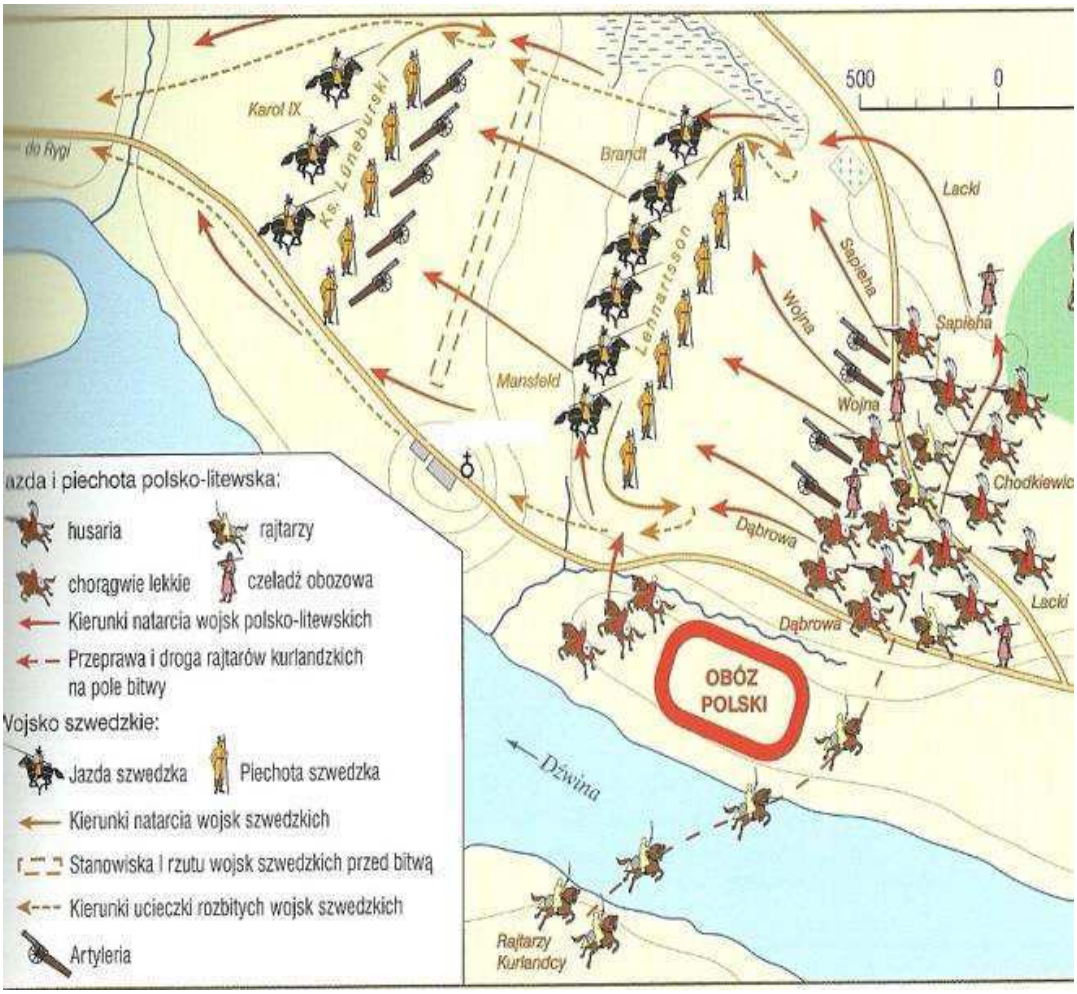

A. Plan przedstawia bitwę pod …….....

B. Odbyła się ona w roku ……..……..

Zadanie 12. (0-3)
Pokazany niżej obraz został namalowany przez jednego z najwybitniejszych malarzy polskich. Przyjrzyj się uważnie reprodukcji i odpowiedz na pytania A- F.

Źródło: *Historia Polski, Atlas Ilustrowany, wyd. Demart,* Warszawa 2014, str. 94.

A. Podaj tytuł obrazu.

…….……..

B. W którym wieku miały miejsce wydarzenia pokazane na obrazie ?

……...……

C. Podaj imię i nazwisko osoby stojącej za władcą Rzeczpospolitej oznaczonej nr 1.

……...……

D. Podaj nazwę państwa, z którego pochodził władca Rzeczypospolitej pokazany na obrazie?

……..……

E. Podaj nazwę państwa, z którym Rzeczypospolita toczyła konflikt, którego dotyczy przedstawiony epizod?

……...……

F. Spośród wymienionych krain podkreśl tę, o którą toczyła się wojna.

Zaporoże, Podole, Żmudź, Inflanty, Pomorze Gdańskie

Zadanie 13. (0-5)
Mapa przedstawia bitwy stoczone przez wojska polskie w XVII w. Brakuje na niej pięciu bitew oznaczonych numerami 1 – 5. Korzystając z mapy i wiedzy pozaźródłowej, uzupełnij tabelę.

Źródło: *Atlas Historyczny dla szkół średnich,* PPWK 2001.

Numer na mapie	Bitwa	Strona przeciwna
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Zadanie 14. (0-1)
Zaznacz poprawnie zapisany ciąg wydarzeń z dziejów wojen Rzeczpospolitej w XVII wieku.

a) Obrona Zbaraża, rozejm w Andruszowie, kapitulacja pospolitego ruszenia pod Ujściem Prusy Książęce zrzucają polską zwierzchność lenną.

b) Obrona Zbaraża, Prusy Książęce zrzucają polską zwierzchność lenną, rozejm w Andruszowie, kapitulacja pospolitego ruszenia pod Ujściem.

c) Obrona Zbaraża, kapitulacja pospolitego ruszenia pod Ujściem, Prusy Książęce zrzucają polską zwierzchność lenną; rozejm w Andruszowie.

d) Prusy Książęce zrzucają polską zwierzchność lenną, obrona Zbaraża, kapitulacja pospolitego ruszenia pod Ujściem , rozejm w Andruszowie.

Zadanie 15. (0-2)
Na podstawie tekstu i wiedzy własnej wybierz prawidłowe dokończenie zdań.

Ludwik de Saint – Simon o rządach osobistych Ludwika XIV

Od chwili objęcia rządów po śmierci kardynała Mazariniego przestrzegał Ludwik XIV przez całe życie dwóch zasad. Jedna z nich była wyśmienita, a polegała na tym, by nie mieć nadal pierwszego ministra i nie dopuszczać do swej Rady żadnego kardynała, biskupa ani prałata. […] Druga, daleka od tej trafności, zasadzała się na tym, że umieszczał w Radzie jedynie ludzi miernego stanu […], którzy całe swe znaczenie zawdzięczaliby jedynie swemu stanowisku sekretarza stanu, generalnego kontrolera finansów lub ministra, których mógłby traktować i usuwać, jak i kiedy mu się spodoba, a którzy sami przez się nie będąc niczym spadliby z powrotem w nicość, z której ich wyciągnął (…)

Źródło: *Wiek XVI – XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1999, s. 324.

1) Tekst źródłowy opisuje system rządów
a. parlamentarnych.
b. gabinetowych.
c. absolutnych.

2) Przy doborze członków Rady król stosował zasadę powoływania do jej składu
a. dobrych fachowców.
b. członków znamienitych francuskich rodów arystokratycznych.
c. ludzi pochodzących z niższych warstw społecznych.

3) Okres panowania Ludwika XIV to
a. XV w. – XVI w.
b. XVI w. – XVII w.
c. XVII w. – XVIII w.

4) Nazwa dynastii, z której pochodził Ludwik XIV to
a. Burbonowie.
b. Walezjusze.
c. Kapetyngowie.

Zadanie 16. (0-1)
W poniższej tabelce zaznacz, które zdanie jest fałszywe, a które prawdziwe, wpisując do odpowiedniej rubryki słowo PRAWDA lub FAŁSZ.

1.	Pierwszy raz zwrotu *liberum veto* w XVI w. użył poseł z Upity W. Siciński.	
2.	Na pierwszego *interrexa* w Polsce wybrano arcybiskupa Jakuba Uchańskiego.	
3.	Po śmierci Zygmunta III Wazy Rzeczpospolitą rządziło dwóch jego synów.	

Zadanie 17. (0-1)
Napisz, czym zastąpiono w Konstytucji 3 Maja wymienione instytucje lub rozwiązania prawne.

A. liberum veto

.....

.....

B. wolna elekcja

.....

.....

C. Rada Nieustająca

.....

.....

Zadanie 18. (0-3)
Obok każdej notki biograficznej wpisz imię i nazwisko postaci, której ona dotyczy.

A. Wybitny polski jezuita, spowiednik króla Zygmunta III, od 1588 r. był kaznodzieją na jego dworze. Był inicjatorem i współtwórcą unii brzeskiej.	
B. Publicysta, reformator szkolnictwa. Doradca króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, współautor Konstytucji 3 maja, twórca „Kuźnicy”.	
C. Biskup warmiński, uczestnik soboru w Trydencie. Sprowadził do Polski zakon jezuitów oraz założył pierwsze w Polsce kolegium jezuickie.	

Zadanie 19. (0-4)
Na podstawie mapy i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

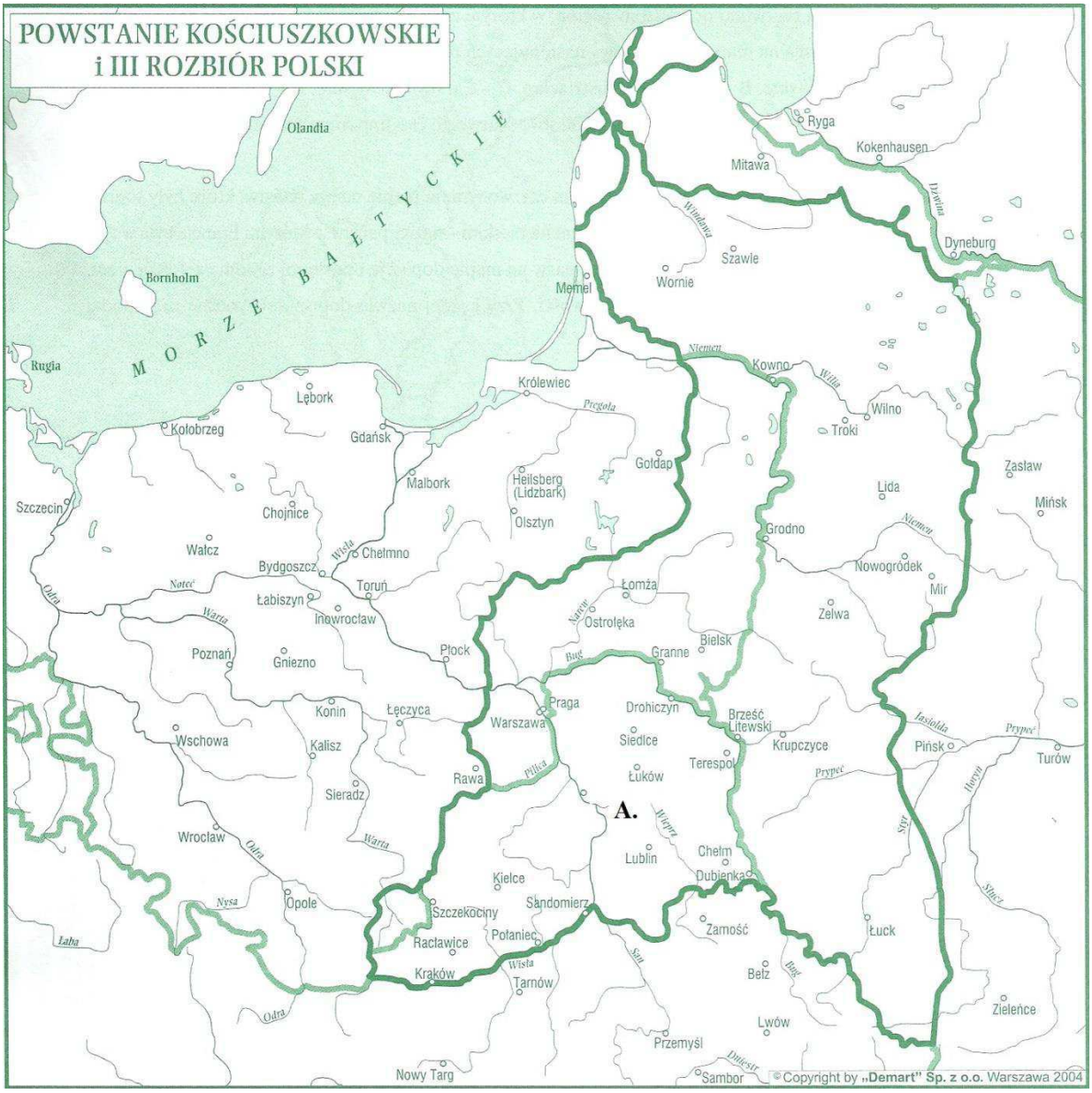

Źródło: W. Chybowski, *Historia. Gimnazjum. Zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych*, wyd. Demart, Warszawa 2004, s.47.

a) Podaj dokładną datę przysięgi Tadeusza Kościuszki na rynku w Krakowie.

……...…

b) Podaj nazwę miejscowości zaznaczonej na mapie literą **A**, która powszechnie jest uważana za *grób powstania kościuszkowskiego.* Uzasadnij dlaczego miejsce to zostało tak nazwane.

……..

……..……

……..

…….…….

……..

…….…….

c) Zaznacz kółkiem na mapie nazwę miejscowości, w której T. Kościuszko wydał specjalne rozporządzenie, mające zachęcić chłopów do udziału w powstaniu.

d) Zakreskuj na mapie tereny, które Rzeczpospolita utraciła w III rozbiorze na rzecz Prus.